

Milieurisico's nanodeeltjes zijn onderbelicht

Marga Jacobs, voorzitter Leefmilieu

De milieueffecten van nanoprodukten: het oordeel van deskundigen

5 november 2010

Programma

- Leefmilieu
- Project Leefmilieu
  - Nanodeeltjes en hun onbekende effecten voor mens en milieu
- Wat moet er gebeuren?

Vereniging Leefmilieu

Algemeen

- Voor een groen en gezond leefmilieu
- Vanaf 1990 actief
- Opgericht door mensen met grote kennis op het gebied van milieu
- Gevestigd in Nijmegen
- Vrijwilligers en betaalde projectmedewerkers

3

Vereniging Leefmilieu

Kenmerken

- Milieuvraagstukken met expertise
- Veel samenwerking
- Grote gedrevenheid
- Stevig netwerk van deskundigen
- Meer info op www.leefmilieu.nl

4

Vereniging Leefmilieu

Onderwerpen

- Milieu in relatie met gezondheid
- Luchtkwaliteit – www.wikilucht.nl
- Nanotechnologie – milieueffecten
- Burgernetwerkacademie
- Leefbaar buitengebied

5

Project Leefmilieu

- Van 2008 t/m 2010
- Opbouw eigen kennis
- Informatie op website
- Consumententoepassingen laten onderzoeken
- Studiebijeenkomsten met groepen belangstellenden
- Inbreng in beleid

6

Wat moet er gebeuren?

- Heldere definities zijn nodig
- Prioriteit voor het onderzoek naar risico's voor mens en milieu
- Afdoende regelen aansprakelijkheid
- Toezichthouders handvatten bieden om toezicht te kunnen houden
- No data, no market
- Voorzorg verankeren in beleid overheden en bedrijven

7

Heldere definities nodig

- Geen overeenstemming voor definities
- Essentieel voor regelgeving
- Nu geen of afwijkende uitgangspunten
- Definities niet alleen voor deeltjes, maar ook voor oppervlakken en agglomeraten

8

Prioriteit onderzoek risico's

- Nu nadruk op risico's voor gezondheid
- Milieurisico's nanodeeltjes onderbelicht
- Geen milieuregelgeving voor bedrijven die met nanodeeltjes werken

9

Regelen aansprakelijkheid

- Over risico's wetenschappelijk weinig bekend
- Aansprakelijk is dan slecht geregeld
- Ontwikkelingsverweer

10

Handhaving mogelijk maken

- Labelling van nanodeeltjes
- Vaststellen meetmethoden
- Kennis bij handhavers

11

No data, no market

- Geen gegevens over risico's
- Dan niet op de markt brengen

12

Voorzorg als uitgangspunt

- Risiceloos bestaat niet
- Kosten baten afweging
- Need to have, nice te have

13

Wat vindt u?

14